

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref
11/1947

Vår ref
2011/02804 AØ KLO:KSB

Dato
01.11.2011

Offentlig høring - styring forvaltning og finansiering av nasjonale felleskomponenter i offentlig sektor

Vi viser til brev av 5. juli 2011 angående overnevnte. Høringen er blant annet forelagt Riksarkivaren (vedlagt).

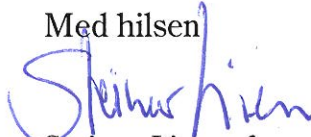
Riksarkivarens uttalelse er av materiell betydning for Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets (FAD) videre arbeid med saken. Uttalelsen er ikke ordnet etter strukturen etterspurt i FADs høringsbrev. Kulturdepartementet (KUD) har følgende bemerkninger i tilknytning til Riksarkivarens uttalelse, jf. pkt 3 i FADs brev av 5. juli:

- a) Finansiering av felleskomponenter: Finansieringen bør skje på vanlig måte som en integrert del av de årlige bevilgningene til de organer som forvalter felleskomponentene. For eksempel: Utvikling av NORAK-standarden finansieres innenfor de årlige ordinære bevilgningene til Arkivverket. KUD stiller seg negativt til at finansiering av felleskomponenter skal skje etter en samfinansieringstankegang.
- b) Samordning: Antallet utvalg må måles mot formålet om «effektivisering og gevinstrealisering». Dersom FAD etablerer et samordningsutvalg på departementsnivå, bør KUD delta. I et samordningsutvalg på virksomhetsnivå bør Riksarkivaren være med. Det bør være opp til samordningsutvalget på virksomhetsnivå å ta stilling til om det er behov for et «strategisk topplederutvalg på virksomhetsnivå» og et «støtteutvalg til strategisk topplederutvalg på taktisk ledernivå».

Sentrale videreutviklingsbehov: I tillegg viser Kulturdepartementet til rundskriv P 5/2010 fra FAD datert 15.10. 2010 om fellesføringer i tildelingsbrevene for 2011, punkt 5. Tilgjengeliggjøring av offentlige data. I den grad det er relevant for de nasjonale felleskomponentene, vil Kulturdepartementet peke på behov for standardisert tilrettelegning av offentlige data for semantisk vev-teknologi.

Ut over dette har Kulturdepartementet ingen merknader.

Med hilsen

Steinar Lien e.f.

kst. ekspedisjonssjef

Knut Løkstad

avdelingsdirektør

RIKSARKIVAREN

Kulturdepartementet
v/ Finn Mølmen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref
E-post 20.09.2011

Vår ref.
2011/19100 TOBR

Dato
03.10.2011

Høring - administrasjon av nasjonale, digitale felleskomponenter i offentlig sektor

DIFI-rapport 2010:17 om Nasjonale felleskomponenter i offentlig sektor omhandler styring, forvaltning og finansiering av det som der er definert som nasjonale felleskomponenter. Riksarkivaren slutter seg til synspunktet om at dette er ressurser som i mange sammenhenger bør betraktes som fellesressurser i offentlig forvaltning. Ved å fastsette kjøreregler av den art som er foreslått vil dette aspektet bli forsterket.

Riksarkivaren støtter arbeidet med å definere hvilke felleskomponenter som skal styres og forvaltes som nasjonale felleskomponenter, og som alle offentlige virksomheter som skal utvikle elektroniske tjenester skal kunne benytte. Vi mener at det både er et riktig og viktig arbeid, og som myndighet vil vi i noen utstrekning kunne ha behov for å nyttiggjøre oss ressursene, særlig gjelder det Altinn og felles infrastruktur for e-ID. Med kort tid til rådighet, vil vi imidlertid i denne uttalelsen konsentrere oss om de implikasjoner Riksarkivaren ser som arkivmyndighet.

I følge Standardiseringsportalen¹ og Referansekatalogen² er gjeldende versjon av Noark-5 en obligatorisk standard, mens Noark-4 er satt til under utfasing. Noark-standardens anvendelsesområde er i referansekatalogen definert som behandling av offentlige virksomheters arkiv. Det står også at alle offentlige virksomheter skal benytte Noark-standarden for elektronisk journalføring og arkivering, jf arkivforskriften § 2-9.

Noark-5 beskriver også framgangsmåter for å journalføre og arkivere dokumenter som behandles i såkalte fagsystemer, altså utenfor de ordinære sakarkivsystemene.

¹ <http://www.difi.no/artikkel/2010/02/difi-lanserer-standardiseringsportalen>

² <http://standard.difi.no/forvaltningsstandarder/referansekatalogen-html-versjon>

Med Noark 5 sin plass i Referansekatalogen er Noark 5 en del av IKT-arkitekturen i offentlig sektor, og det er Riksarkivaren svært tilfreds med. Riksarkivaren vil likevel påpeke at vi ser en stor verdi for offentlig sektor i å etablere en felleskomponent basert på Noark 5-kravene til en journal- og arkivkjerne. En slik arkivkjerne fyller etter vår mening alle krav til en nasjonal felleskomponent: Den kan sambrukes og flerbrukes av mange forskjellige løsninger, det er et stort tverrsektorielt behov for dette og det ligger et stort økonomisk gevinstpotensiale i en slik felleskomponent for de arkivfunksjonene som alle offentlige organ er pålagt å ha i alle typer system hvor det inngår saksdokumenter. Riksarkivaren er også kjent med at det er et særlig stort ønske i kommunal sektor at det utvikles en felleskomponent basert på kravene til en Noark 5-kjerne.

Videre vil Riksarkivaren påpeke at Referansekatalogen også bør nevne hjemmelen for at elektronisk arkivering av saksdokumenter skal følge Noark-standarden, slik det står i Riksarkivarens forskrift Kapittel IX § 2-1 "Journalføring av elektroniske saksdokumenter skal som hovedregel skje i et system som følger kravene i Noark-standarden og er godkjent av Riksarkivaren, jf. arkivforskriften § 2-9. Dette gjelder enten man benytter et rent journal- og arkivsystem, eller om funksjoner for journalføring iht. arkivforskriften § 2-6 og § 2-7 er integrert i et saksbehandlingssystem eller lignende."

Det er i Difi-rapporten s. 103 vist til at "Riksarkivaren har et sentralt forvaltningsansvar tilknyttet NOARK". Dette er for så vidt riktig, men fra vårt ståsted framstår dette som en noe snever betraktningssmåte. Noark-standarden skal bidra til at dokumentfangst og arkivdanning skjer på en forskriftsmessig måte og i tråd med hva som anses som god arkivskikk i offentlig forvaltning. Noark-standarden kravsetter elektronisk journalføring og arkivering av saksdokumenter; dette som grunnlag for virksomhetens eget behov for å dokumentere saksbehandling og vedtak, parters og publikums rett til innsyn og ettertidens behov for dokumentasjon av forvaltningens aktiviteter i forbindelse med forskning og lignende aktiviteter.

Riksarkivarens overordnede oppgave er å trygge arkiv som har vesentlig kulturell eller forskningsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at disse kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelige for ettertiden. Når det gjelder offentlig forvaltning er Riksarkivaren derfor tillagt tilsyns- og veiledningsmyndighet. Noark-standarden er et ledd i dette arbeidet.

Når vi tar dette opp i denne sammenhengen, har det sin årsak i at DIFI-rapporten så vidt vi kan se i svært liten grad tar opp arkivperspektivet. I modellene på s. 47 inngår riktignok arkiv som en funksjon i AltInn Sluttbrukerløsning, men det er uklart for oss hvilken funksjon dette arkivet skal ha, hvilke dokumenter fra hvilke organ som skal arkiveres her, hvor arkivansvaret er plassert og hvordan dette er tenkt å fungere i forhold til bruk av Noark-standarden og offentlige organers avleveringsplikt til Riksarkivaren.

Vårt anliggende, med AltInn som eksempel, er at uavhengig av hvordan felleskomponentene styres, forvaltes og finansieres, må det i tillegg gjøres klart hvordan saksbehandling som skjer ved hjelp av felleskomponentene dokumenteres og hvem som har arkivansvaret for de dokumentene som skapes i denne sammenhengen. Vi viser her til lov 04.12.1992 nr. 126 om arkiv § 6, og forskrift 11.12.1998 nr. 1193 om offentlege arkiv, særlig § 1-1.

Med hilsen

Tor Breivik e.f.
Stabsdirektør

Anne Mette Dørum
avdelingsdirektør